

XV в. въ Сърбия и Русия. Сжщиятъ този стилъ лежи и въ основата на атонската и руска монументална живопись отъ XVI в. Бояна представя първата фаза, която съдържа вече зародиша на всички сжществени явления на бждащето направление. Българската монументална живопись въ най-сжществениѣ си проявления се развива и по-нататъкъ по сжщия пжтъ, чието начало намираме въ Бояна.

3. Къснитѣ добавки.

А. Св. Никола, на западната страна на юго-източния стълбъ (обр. 8). По иконописното третиране на главата и облѣклото, това изображение принадлежи на XV в. На сжщото време указватъ и кржговетѣ за надписитѣ на имената. Думитѣ скор(ь) помос(никъ), написани по-доле, придаватъ на това изображение вотивенъ характеръ.

Б. Въведението на Св. Богородица, въ северния аркосолий на притвора (табл. XXXIX). Не стои въ никаква връзка съ предидущия образъ. Иконографически и стилистически сцената се отнася къмъ XIV в. Въ сравнение съ дълбокитѣ и сложни тонове на живописъта отъ XIII в., това изображение рѣзко се отличава по гамата на яркитѣ си пълноцвѣтни бои (червена, жълта, свѣтло-синя), а сжщо и по сухата маниера на рѣзкитѣ контури. Надписътъ *Моленіе раба Божіа Иванка* показва още по-убедително, отколкото при изображението на Св. Никола, вотивното значение на тази сцена, поржчана по всѣка вѣроятностъ по нѣкакъвъ случай отъ нѣкой си Иванко.

Вотивниятъ характеръ на тѣзи две по-късни изображения ни кара да мислимъ, че въ Бояна не е имало трета живопись следъ 1259 год., която да е покривала всички стени на църквата.

В. Изображението на Христа (обр. 9) се пази сега въ Народния Музей въ София. То бѣ снето при реставрацията въ 1912 год. и се е намирало върху мазилката, която покривала Христосъ Евергетъ отъ 1259 г. Запазениятъ фрагментъ

en Russie, est la source de l'art russe et des œuvres du Mont Athos du XVIe siècle. On trouve donc à Boïana le germe de toutes les tendances de ce style qui se développeront dans l'avenir, comme la dépendance à l'égard de Constantinople, à laquelle on n'a jamais renoncé. La plupart des ouvrages de la peinture monumentale bulgare sont restés fidèles à la direction marquée par Boïana.

3. Additions tardives.

А. Effigie de St. Nicolas, sur la paroi occidentale du saillant sud-est (fig. 8). D'après la façon de traiter la tête et le vêtement à la manière des icônes, on peut la dater vraisemblablement du XVe siècle. Les petits cercles encadrant les inscriptions indiquent aussi la même époque. Les mots скор(ь) помос(никъ) inscrits plus bas donnent à cette effigie un caractère votif.

В. Présentation de la Vierge au Temple, sous l'arc nord du narthex (pl. XXXIX). Sans rapport avec l'image précédente. On peut la placer au XIVe siècle, étant donné son iconographie et son style. Cette œuvre se distingue nettement des peintures du XIIIe siècle, aux coloris sombres et complexes. En effet, ses couleurs claires sont tout à fait franches (rouge, jaune, bleu clair), et les contours sont nets et un peu secs. L'inscription *моленіе раба Божіа Иванка* montre d'une façon encore plus convaincante que celle placée sur l'effigie de St. Nicolas, que nous avons affaire ici à une image votive, évidemment commandée dans une certaine circonstance par un personnage du nom de Иванко (lisez Ivanko).

Le caractère votif de ces deux dernières effigies peut incliner à penser qu'il n'y eut pas, après 1259, une troisième série de peintures à Boïana qui auraient recouvert tous les murs de l'église.

С. La figure du Christ (fig. 9), conservée au musée de Sofia, a été enlevée du mur au moment de la restauration de 1912 et se trouvait sur la couche d'enduit qui recouvrait le Christ Evergète (1259). Les fragments conservés (la tête et la poi-